

Vištyčio metraštis

>> **Prieš 14 000 metų.** Vištyčio žemė ir pats [Vištyčio ežeras](#) yra ledyninės kilmės. Šis nuostabus gamtos kampelis ko gero pats seniausias Lietuvoje ir Prūsijoje. Jau prieš 14 000 metų jis išsivadavo iš milžiniško Valdajaus ledyno vandens ir ledų gniaužtų. Tuo tarpu likusi Lietuvos teritorija ir Baltijos jūra vis dar buvo padengta nepaprasto storio ledo ir vandens sluoksniu. Galutinai paskutinio ledynmečio Valdajaus ledynas galutinai pasitraukė iš Lietuvos 3 500 metų prieš Kristaus gimimą...

[---> plačiau](#)

>> **Prieš 10 000 metų.** Dar nebuvo Baltijos jūros, storu ledo ir vandenių sluoksniu buvo padengta didelė Lietuvos teritorijos dalis, bet ši Vištyčio žemė jau 4 000 metų buvo apšviesta šilta ir dovanojančia gyvenimą Saulės šviesa. Būtent čia, Vištyčio žemėje, ant nuostabaus ir gausaus žuvimi Vištyčio ežero kranto, prieš 10 000 metų įsikūrė pirmieji mūsų krašto žmonės. Tai patvirtina tas faktas, kad prie Vištyčio ežero krantų buvo rasti vieni iš seniausių žmogaus gyvenimo ir egzistencijos pėdsakų Lietuvoje ir Prūsijoje. Šie pėdsakai tai akmens amžiaus laikų darbo įrankiai. Tai liudija, kad senovės žvejai, jau prieš 10 000 metų gyvenę prie Vištyčio ežero, savo nuožmioje kovoje už išlikimą naudojo pagamintus iš titnago medžioklės ir žvejybos įrankius.

[---> plačiau](#)

>> **1384 m.** pirmą kartą Vištyčio ežeras buvo užrašytas ["Kryžiuočių kelių aprašuose"](#) "Dwissit" vardu...

[--> plačiau](#)

>> **1387m.** Lietuvą liečiančiuose istoriniuose aktuose, kur vienu ar kitu būdu minimos sienos, paminimas Vištyčio ežeras (>>) ir jo žvejai.

>> **1419m.** Lietuvos ir Lenkijos pateiktame taikos su kryžiuočių ordinu sąlygų projekte, kalbant apie sienas, minima, kad Lietuvos pietvakarinė siena turinti eiti Giesryčio (Vištyčio) ežeru (>>), paliekant ją kryžiuočių ordino pusėje.

>> **1420m.** D.L.K. Vytauto (>>) epistoliarinio kodekso dokumentuose Vištyčio ežeras vadinamas "Dwisticz", kitaip "Wysiten".

>> **1422 gegužės 10 d.** Melno taikos sutartimi Lietuvos-Ordino siena nustatyta, paliekant ežerą ordino pusėje. Šis senas aktas ežerą vadina "Dvystytz" vardu.

>> **1422m.** prie Vištyčio ežero medžiojęs L.D.K. Jogaila (>>), rašo istorikas Dlugošas.

>> **Apie 1530m.** įsikuria Vištyčio kaimas.

>> **1538 m.** buvo minimas jau ir ne žinia kada įsteigtas Vištyčio dvaras - tais metais dalį jo pirko Jonas Avramavičius.

>> **1546m.** po savininko mirties dvaras atiteko Jono Avramavičiaus žmonai Hanai Kotovienei.

>> **1560m.** sprendžiant iš Žygimanto Augusto rašto, tais metais ar netrukus po to Vištytyje pastatyta bažnyčia, kurios fundaciją valdovas patvirtino 1562m. Gali būti, jog pirmoji bažnyčia Vištytyje įsteigta, o gal ir pastatyta gerokai anksčiau, negu 1560m.

>> **1560m.** valdovo raštas skirtas Valakų reformą Paprūsėje vykdžiusiems dvarionims Stanislovui Raiskiui ir Grigorijui Delnickiui, kad jie atmatuotų Vištyčio klebonui kunigaikščiui Povilui Voronovskiui 6 valakus žemės: 2 valakus - palivarkui įkurti, 3 valakus - jo žmonėms apgyvendinti, o valaką - karčemai mieste statyti.

>> **1562m.** rašte Žygimantas Augustas patvirtino ankstesnę Žygimanto Senojo bažnyčios fundaciją, paminėdamas dar ir didžiojo kunigaikščio Kazimiero 1471m. išduotą panašaus turinio dokumentą bei Vištyčio kleboną Motiejų Viševskį. Tad gali būti, jog pirmoji bažnyčia Vištytyje įsteigta, o gal ir pastatyta gerokai anksčiau, negu 1560m. Taigi ir kaimas toje vietoje galėjo įsikurti seniau.

>> **1561m.** Virbalio miesto inventoriuje minima Vištyčio gatvė, o tai liudija, kad abu miestelius jau anksčiau jungė kelias, skatinęs tarpusavio prekybinius ryšius.

>> **1566m.** Karaliaus Žygimanto Augusto (>>) nurodymu pastatyta medinė bažnyčia (>>). Bažnyčiai užrašytas Nebūtkiemio kaimas ir 6 valakai žemės.

>> **1569m.** Vištyčio dvare gimė Jurgis Tiškevičius (>>), Žemaičių ir Vilniaus vyskupas.

>> **1570m. rugsėjo 9d. (rugsėjo 8d.?)** L.D.K. ir Lenkijos karalius Žygimantas Augustas (>>) suteikia Vištyčiui Magdeburgo teises

(>>)

(privilegiją) - Vištyčio kaimas tampa miestu. Vištyčio miestas gauna herbą

(>>)

ir antspaudą su Vienaragio ženklų

(>>)

. Leistas turgus pirmadieniais ir 4 prekymečiai, duotas turgaus saikas - "Krokuvos gorčius", nurodyta įsteigti mokyklą ir plytinę, pastatyti rotušę.

Privilegijos originalas nežinomas, išliko tik jos

irašas

Lietuvos Metrikoje (

LM

), kuri dabar saugoma Rusijos valstybiniame senųjų aktų archyve Maskvoje. Jame rašoma: "Šių teisių papuošimui ir jų pagausinimui paskiriame ir dovanojame miesto antspaudą – vienaragį

ir šiame mūsų rašte, duotame visiems Vištyčio gyventojams, tokį antspaudą ir vienaragio

herbą aiškesniam parodymui liepėme pavaizduoti".

>> **1570m.** metais įkuriama municipalinė (parapijinė) mokykla.

>> **1570m.** Vištyčio vaitystė su miestu duota valdyti Mykolui Somorokui, vėliau - Ostapui Valavičiui, Severinui Bonarui ir jo žmonai, maršalui Radvilai ir jo žmonai.

>> **1571m.** miestui skirta 40 valakų ir 6 margai miško, miesto statybai ir kurui.

>> **1571m.** Vištyčio vaitu paskirtas Povilas Kotovičius.

>> **1572m.** nurodoma, kad valstybei Vištytis mokėjo 2000 kapų hybernos mokesčių.

>> **1576m.** vokiškame žemėlapyje Vištyčio ežeras vadinamas "Wistitten See". Karaliaučiaus kraštą valdę vokiečiai ežerą vadino "Wyschtyter (See)".

>> **1583m.** Vištyčio dvaras su aplinkiniais kaimais sudaro Vištyčio seniūniją (>>).

>> **1589m.** Karalius Žygimantas III (>>) pakartoja irpatvirtina Vištyčiui Magdeburgo teises (>>) (privilegijas), suteiktas Žygimanto Augusto 1570 metais.

>> **1589m.** sausio mėnesį Vištyčio seniūnas Kristupas Jesmanas leidžia žydams (>>) apsigyventi ir užsiimti prekyba, suteikia jiems privilegiją sinagogai statyti, skyrė vietą kapinėms. Tai turėjo pagyvinti prekybą Vištytyje, nors pagal miestui suteiktą privilegiją tai esą uždrausta.

>> **1619 sausio 11 d.** pasirašytas susitarimas tarp Valento Šleinio ir Vištyčio vaito bei suolininkų.

>> **1636m.** pasirašytas susitarimas tarp Vištyčio vaito ir miestiečių.

>> **1638m.** Vladislovas Vaza pakartojo ir išplėtė Vištyčio magdeburgines teises, pakeisdamas 3 prekymečių dienas, kad jos nesutaptų su Vižainio ir Virbalio prekymečių laiku.

>> **1638m.** Karalius Vladislovas Vaza (>>) atnaujina Vištyčiui Magdeburgo teises.

>> **1638m.** - pasirašytas susitarimas tarp vaito Severino Somoroko ir miestiečių, liudijantis magistrato veiklą.

>> **1644 rugsėjo 25 d.** mirus vaitui Somorokui...[>>]

>> **1644 09 25** mirus vaitui Somorokui, vaitystė su miesteliu ant prūsų sienos perduota Abraomui Montrymavičiui.

>> **1655m.** Vištyčio miestas labai nukentė karo su Švedija metu.

>> **1658m.** Vištytį užima Prūsijos kariuomenė. Prūsų kareiviai apiplėša ir nuniokoja Vištyčio miestelį ir Švč. Trejybės bažnyčią. Nuostoliai gana vieningai siejami su Prūsijos kariuomene, kuri pasinaudodama karo aplinkybėmis, kai LDK kariuomenė, o juo labiau patys miestiečiai, negalėjo miesto apginti.

>> **1658m.** nurodoma, kad Vištytis nukentėjo per XVII a. vidurio karą. Vištytis buvo apiplėstas ir padegtas. Nėra duomenų, kada tai įvyko - miestą užėmus Rusijos ar Švedijos kariuomenei, tačiau nuostoliai gana vieningai siejami su Prūsijos kariuomene, kuri pasinaudodama karo aplinkybėmis, kai LDK kariuomenė, o juo labiau patys miestiečiai, negalėjo miesto apginti. Neaišku, kada po to miestas atsikūrė.

>> **1661m.** dokumente minimas vaitas, magistrato tarnautojai: burmistras, suolininkai ir tarėjai. Iš to reiktų spręsti, jog Vištytyje magistrato veikla nenutrūko.

>> **1670m.** Karalius Mykolas Višniaveckis atnaujina Vištyčiui Magdeburgo teises. Buvo panaikintos ankstesnės keturios mugės, kaip nereikalingos, paliekant tik vieną Šv. Jurgio dieną.

>> **1670m.** Mykolas Vyšniaveckis vėl patvirtino Vištyčio magdeburgines teises, suteikė

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

---

miestiečiams lengvatų skyrė dar vieną - penktą prekymetį (per Šv. Jurgį).

>> **1674m.** bažnyčios vizitacijoje minima, kad Vištyčio bažnyčia maža, jos kolicija priklauso Karaliui. Taip minima, kad klebonu esąs kunigas Romanas Dostojevskis.

>> **1678m.** Eustachijus Tiškevičius įsteigė Vištytyje cistersų vienuolyną su bažnyčia, kurios fundaciją patvirtino Jonas Sobieskis, tačiau duomenų apie kokią nors statybą ir vėlesnę vienuolių veiklą kol kas nepavyko aptikti.

>> **1681m.** miestiečiai bylinėjosi su vaitu K. Gorskiu, kuris rūpinosi atimti kai kuriuos valdovo miestui duotus turtus.

>> **1700 vasario 21 d.** vizituojant Vištyčio parapiją, konstatuota, kad apeigos vyksta laikinoje pastogėje, mokykla taip pat paminėta, kaip "kažkada buvusi", bet sudegusi. Atrodytų jog nuo

>> **1658 m.** bažnyčia taip ir nebuvo atstatyta.

>> **1701m.** Vištyčio vaitas buvo Kazimieras Gorskis.

>> **1713m.** vaitystė atiteko Stanislovui Eidziantovičiui (po Kazimiero Gorskio mirties).

>> **1720m.** vaitystė atiteko Antanui Puzinai.

>> **1720m.** Puzinos bylinėjosi su miestiečiais, kurie nesitaikstė su jų savavaliavimu: nesiaikydami "miesto teisių ir asesorių teismo sprendimo" Puzinos pardavinėjo miesto žemes ir sklypus žydams, bei atiminėjo iš miestiečių ir dalijo žydams žemės valdymo teises.

>> **1723m.** Kristupas Puzyna iš Kozielsko, Mstislavo vaivada ir seniūnas, atstato medinę bažnyčią, pirmajai sudegus ar supuvus.

>> **1736m.** Vilniaus vyskupui leidžiant, Vištytyje įkuriama Jėzuitų misija, tvarkiusi ir parapijos reikalus. Jėzuitų vienuoliams mieste pavesta kuruoti Vištyčio bažnyčią, nes nuolatinio kunigo Vištytyje iki 1736m. nebuvo.

>> **1738m.** seniūnijos inventoriuje Vištytis vadinamas miesteliu. Jame buvo karčema ir malūnas, tuo metu - sugriautas.

>> **1738m.** vaitystę perėmė Stanislovas Puzina, Antano Puzinos sūnus.

>> **1741m.** gegužės 19d. Popiežiaus XIV indulto (teisė popiežiaus suteikiama vyskupams ir kitiems dvasininkams daryti ką nors daugiau, nei leidžia bažnyčios įsakymai) Jėzuitai Vištyčio Švč. Trejybės bažnyčioje įsteigė savo misiją. 1736 m. Vištytyje Jėzuitų misija veikė tik su Vilniaus vyskupo leidimu

>> **1744m.** Vištyčio bažnyčiai pagal Vilniaus sinodo nutarimą priskiriami šie kaimai: Kaupiškiai, Papečkiai, Varteliai, Lukai, Totorkiemis, Rečiūnai, Pavištaičiai ir Galkiemis.

>> **1745m. sausio 9 d.** Karalius Augustas patvirtina Vištyčiui Magdeburgo teises paskutinį kartą. Pagal jas leidžiama rengti du papildomus savaitinius turgus. Nors Vištytis turi Magdeburgo privilegijas ir autonomiją, bet ekonominiu požiūriu jis išlieka vis dar skurdus.

>> **1752m.** vaitystė atiteko Kristupui Puzinai, Stanislovo Puzinos sūnui.

>> **1759m.** Vištyčio seniūnijai priklausė šie kaimai - Rečiūnai, Totorkiemis, Lukai, Galkiemis, Antavilis, Papečkiai, Kaupiškiai, Pavištaičiai, o Vištyčio dvaro jurisdikcijai - 13 miestelio gyventojų

>> **1766m.** Vistytyje gyveno 591 žydas.

>> **1769m.** t.y. dar iki Jėzuitų ordino panaikinimo 1773m., nustojo veikti Jėzuitų misija.

>> **1770 10 14** miestui suteiktos magdeburginių teisių konfirmacinės privilegijos.

>> **1772m.** asesorių teismas svarsto bylą dėl 40 valakų miško tarp miestelėnų ir Vištyčio seniūno K. Puzino, kuris tą mišką pasisavino (>>).

>> **1772 08 19** miestui pakartotinai suteiktos magdeburginių teisių konfirmacinės privilegijos.

>> **1773 01 02** asesorių teismo sprendimu, kuris pripažino Vištyčio lokacinę ir visas konfirmacines privilegijas, miškas gražintas Vištyčio miestui.

>> **1773 12 07** Stanislovas Augustas paragino Vištyčio seniūną Kristupą Puziną neskriausti miestiečių.

>> **1776m.** Vištytyje pastatyti vandens ir vėjo malūnai (>>).

>> **1776m.** Vištytis neteko miesto savivaldos teisių. Tačiau dalis administracijos pareigūnų išliko. Pareigūnai minimi 1785 ir 1790 m. miesto ginčiuose su seniūnu.

>> **1773m.** panaikinamas Jėzuitų ordinas.

>> **1777m.** atsikuriant Vištyčiui, atkuriamą municipalinė (parapijos) mokykla, kurioje mokosi 30 vaikų.

>> **1781m.** mokykloje mokosi 8 miestiečių vaikai.

>> **1783m. (1784 m.)** Vištytyje gyvena 98 žydų šeimos.

>> **1784m.** parapijos mokykloje mokosi 14 mokinių.

>> **1785m.** surašyti 109 namai mieste ir 30 namų seniūno jurisdikcijoje.

>> **1781m.** mokykla lankė 8 vaikai.

>> **1784m.** mokykloje mokosi 12 vaikų.

>> **1789 m.** Vištyčio administracijos pareigūnai dalyvavo Ketverių metų seimo (1788-1792) darbe.

>> **1790m.** baigiasi byla tarp miestelėnų ir Vištyčio seniūno K. Puzinos dėl 40 valakų miško, priimta kompromisinė sutartis. Ją 1790 01 27 pasirašė burmistras Jurgis Narvičius ir viceburmistras Mykolas Kuranovskis.

>> **1791 m. balandžio 18 d.** Vištytis, remdamasis miestų įstatymu bei kitais Seimo nutarimais, savivaldą, prarastą 1776m., atkūrė, nors ir neturėjo specialios valdovo privilegijos

. Dėl to kilo kivirčų su vietos seniūnu Kristupu

Puzina

iš

Kozielsko

. Miestiečiai kreipėsi i

Asesorių

teismą, kad jis juos apgintų nuo seniūno savivalės ir patvirtintų senąsias privilegijas.

>> **1792m.** miestas dar tebenaudoja senąjį Vištyčio spaudą.

>> **1792 m.** rašytame skunde Vištytis vadinamas laisvuju miestu. Vištyčiui atstovauja miesto vaitas Ignotas Penkovskis, burmistras Stanislovas Ragaišis bei kiti magistrato pareigūnai.

>> **1795m.** Užnemunę (Sūduvą) prijungus prie Prūsijos, Vištytis pereina į Prūsijos pavaldumą (iki 1815m.) ir tampa Prūsijos miestu. Vištytyje dislokuojama Prūsijos kariuomenės įgula - 5-asis husarų pulkas (>>). Siekiant pagerinti šių garnizonų aprūpinimą, Prūsijos vyriausybė skiria finansinę paramą Vištyčio miestelio atstatymui.

>> **1795m.** prijungus Užnemunę prie Prūsijos, prekyba dar išsiplėtė pagausėjo gyventojų. XVIII-XIX a. riboje Vištyčio mieste buvo 187 dūmai su 1579 gyventojais. Vištytyje stovėjo 5-ojo husarų pulko garnizonas, o tai suteikė galimybę gauti pašalpų gyvenamųjų namų ir mokyklos statybai, tik neaišku, ar ja pasinaudota.

>> **1795 m.**, kai Vištytis, jam patekus į Prūsijos valdžią, kaip ir kiti miestai, savivaldos teises prarado.

>> **1795m.** (1800m.) Naujosios Prūsijos žemėlapyje užfiksuotoje Vištyčio schemoje (>>> pav.) matyti, kad miestas, kuriame buvo 224 šeimos, visai prigludęs prie Prūsijos sienos. Į Vištytį suėjo keliai iš Virbalio, Prūsijos ir Vižainio (į šį kelią rytų pusėje įsijungė iš apylinkės kaimų atėję 6 ar 7 keliai

(>>)

). Apstatyta teritorija kompaktiška, apėmė ne tik XVI a. antrojoje pusėje suplanuotą plotą, bet ir išsiplėtus į rytus palei Vižainio kelią.

>> **1798m.** Vištytyje yra 287 namai ir 1579 gyventojai.

>> **1800m.** Vištytis tampa Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės apskrities (domeno) centru.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> **1800m.** Vištytyje buvo 1600 gyventojų.

>> **1808m.** Varšuvos kunigaikštystės statistiniame aprašyme pažymėta, kad Vištytis - valstybinis miestas, kuris "gali iškilti". Vištytyje gyvena 1600 gyventojai.

>> **1815m.** Užnemunę (Sūduvą) prijungus prie Rusijos, Vištytis pereina į Rusijos pavaldumą. Jis tampa svarbiu pasienio prekybos su Prūsija punktu. Čia įsteigiama muitinė, statomi prekybos sandėliai. Vištytis pradeda klestėti ekonomiškai.

>> **1815m.** miestas su dvaru sudarė Vištyčio ekonomiją, kuri buvo nuomojama.

>> **1816m.** Vištytyje pastatyta hauptvachta.

>> **1818m.** ekonomijos nuomininkas kai kuriems miestiečiams uždraudė laikyti karčemas.

>> **1818m.** Vištytyje pastatyta karčema.

>> **1820 m.** sudarytas miesto reguliavimo ir jo žemių planas (geometras B. Kulvietis), pagal kurį Vištytis išplėstas į rytus palei kelią į Vižainį, pratęsus visas XVI a. antrojoje pusėje suplanuotas rytų-vakarų krypties gatves, numačius ir statmenas joms. Taip pagal dar viduramžių praktiką šalia esamo miesto, numatytas ne mažesnio ploto naujas miestas, kuriame tuėjo būti suformuoti taisyklingi kvartalai, o centre, Vižainio kelio (dabar - Taikos gatvė) ir statmenos jam naujos gatvės kampe (dabartinė - Karių gatvė) - antroji turgaus aikštė ("senoji rinka").

>> **1820m.** Vištytyje buvo 1562 gyventojai.

>> **1821m.** imtasi intensyvaus miesto tvarkymo.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> **1823m.** priimtas draudimas žydams kurtis mieste, kuris buvo 21 varsto pasienio zonoje.

>> **1824m.** aukštesnėje vietoje pradedama statyti maža mūrinė bebokštė katalikų bažnyčia.

>> **1824 09 18** patvirtintas miesto reguliavimo ir jo žemių planas (geometras B. Kulvietis).

>> **1827m.** Vištytyje gyveno apie 2800 žmonių 319-koje namų (25 mūriniai). Miestelyje rengiami keli savaitiniai turgūs ir mugės, pastatomi keli užsienio prekybai skirti prekių sandėliai. Matyt, iki to laiko galėjo būti iš dalies susiformavusi ir miestui išplėsti skirta teritorija.

>> **1829m.** baigiama statyta mūrinė Vištyčio Švč. Trejybės katalikų bažnyčia (>>), kuri 1885m. padidinama.

>> **1835m.** Vištytyje pastatytas vėjo malūnas.

>> **1842 m.** Vištytyje buvo 313 namai.

>> **1842m.** įsteigiama Vištyčio Evangelikų - liuteronų parapija.

>> **1843m.** parengtas šios konfesijos bažnyčios projektas (autorius L. Salkovskis).

>> **1843m.** Vištyčio mokyklą lankė 83 vaikai.

>> **1845 m.** mieste galėjo kilti gaisras.

>> **1845m.** Vištytyje buvo 304 namai.

>> **1851m.** mieste galėjo būti gaisras.

>> **1851m.** tesurašyti 265 namai (44 mūriniai) ir 3639 gyventojai (1371 lietuvis, 15 vokiečių, 2253 žydai).

>> **1843m.** kaip žinoma iš Alvito dekanato vizitų Vištyčio mokykloje mokosi 83 mokiniai - 45 berniukai ir 38 mergaitės. Mokykloje buvo dėstoma lenkiškai ir todėl mokykla gerokai aplenkino gyventojus.

>> **1847m.** rusų valdžiai reikalaujant pristatyti miestelio herbus patvirtinimui, buvo pagamintas naujas Vištyčio herbas, vaizduojąs lydį. Tačiau patvirtintas šis herbas nebuvo. Herbas laikomas Varšuvoje senųjų aktų archyve (>>).

>> **1850m. rugsėjo mėn. 16 d.** Papečių k. (dabar Rečiūnų k.), Vištyčio a., Vilkaviškio r. gimė garsus suvalkietis, įžymus filologas, pedagogas, knygnešys, aktyvus tautinio atgimimo Suvalkijoje ir Lietuvoje žadintojas Petras Kriaučiūnas (>>). Mirė 1916 m. sausio 20 (7) d. Jaroslavyje (Rusija). Palaidojimo vieta nežinoma.

>> **1851-1865m.** naujojoje miesto dalyje, prie ten numatytos, aikštės iškilo bebokštis Evangelikų-liuteronų bažnyčios akmenis ir mūro pastatas (>>) (>>).

>> **1847-1857m.** miesto teritorijoje prie evangelikų-liuteronų bažnyčios, taip vadinamoje Senojoje rinkoje, vyko intensyvi namų statyba.

>> **1856m.** miestelyje surašyti 3395 gyventojai (2037 žydai).

>> **1858m.** Vištytyje buvo 3491 gyventojas (1364 lietuviai, 3 rusai, 2124 žydai) ir 265 namai.

>> **1860 m.** Vištytyje buvo 3630 gyventojai (1445 lietuviai ir 2185 žydai) ir 279 namai.

>> **1862m. kovo 15d.** nutiesus geležinkelio linijos Sankt Peterburgas - Berlynas atšaką Vilnius - Kionigsbergas pro Kybartus (Virbalį), Vištyčio klestėjimas staigiai sumenksta, sumažėja ir gyventojų.

>> **1863m. (1864m.)** Vištyčio klebonas kunigas Augustinas Vaišnora (1816-1888m.) už ryšius su sukilėliais ir jų rėmimą, sukilėlių pavardžių slėpimą buvo suimtas ir 1864m. rugpjūčio 3d. rusų buvo nuteistas 12 metų katorgos darbų. 1864m. rugsėjo 2d. jis iš Varšuvos ištremiamas į Sibirą. Mirė 1888 m., gimė 1816m.

>> **1863m.** rusai po sukilimo numalšinimo nusavina visas bažnyčios žemes ir surusina Vištyčio mokyklą.

>> **1864m.** per sieną iš Vokiečių valdomos Mažosios Lietuvos (Karaliaučiaus (Kionigsbergo)) knygnešiai gabena uždraustą lietuvišką spaudą (>>).

>> **1865 (1864) m.** miestelyje kilo didelis gaisras.

>> **1867-1869m.** sprendžiant iš Vištyčio įvardijimo gyvenviečių klasifikacijoje dar vadinamas miestu.

>> **1867-1868m.** nors Vištyčio miestas ir buvo po 1864m. (1865m.) gaisro atstatomas, iškilo mūrinių namų (pirkliaus Epšteino), tačiau statybų, palyginus su XIX a. trečiuoju dešimtmečiu, gerokai sumažėjo.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> **1868 m. gegužės mėn. 26d.** Vištyčio apylinkėje, Vilkaviškio rajone, Čižiškių kaime gimė knygnešys Petras Mikolainis (>>). Mirė 1934m. sausio mėn. 7 d. Niujorke (JAV).

>> **1882 m.** Vištytis vadinamas jau gyvenvieta. Jis, kaip ir Pilviškiai, Simnas, Prienai bei kiti senieji prekybos ir amatų centrai neteko miesto teisių.

>> **1883 m.** patvirtintas architekto Liučinskio Vištyčio bažnyčios padidinimo projektas, kurio sąmatinė vertė siekė net 13 609 rublius.

>> **1882 ar 1883m.** Vilkaviškio apskrities inžinierius parengė katalikų bažnyčios padidinimo projektą.

>> **1885m.** prieš pradėdant katalikų bažnyčios statybų projektas šiek tiek pakeistas - pristatytas bokštas, dvi koplyčios, presbiterija su zakristijomis. Švč. Trejybės bažnyčia, besirūpinant kunigui A. Sukviečiui, rekonstruojama ir padidinama.

>> **1885-1893m.** parapijiečiai skundė kleboną Šuivelį dėl netinkamo Vištyčio Švč. Trejybės katalikų bažnyčios perstatymo.

>> **1885-1888m.** nurodoma, kad statybos darbai atlikti, o ankstesnė bažnyčia "sužalota". Pastato vidaus įrengimas užsitęsė net iki 1912m.

>> **1888m.** Vištytyje atidaryta "kaimiška vaistinė".

>> **1889m.** išplėstos katalikų kapinės (>>).

>> **XIX a.** devintajame dešimtmetyje per Vištytį iš Prūsijos pradėta gabenti uždraustą lietuvišką

spaudą.

>> Apie **1889-1891m.** Vištyčio miestelyje ant ežero kranto (>>) (>>), netoli sienos pastatyta pravoslavų cerkvė (>>).

>> **1890m.** Vištyčio seniūnijoje buvo užregistruota ir surašyta metrikacijos knygoje 6 498 gyventojai, tačiau realiai gyventojų buvo 4 442, kiti buvo išvykę. 31% gyventojų buvo emigravę į Ameriką ir Prūsiją. Iš užrašytų knygoje pastovių gyventojų 9 buvo pravoslavų tikėjimo, 1378 protestantai, 2 453 žydai.

>> **1890m.** gimė prisiminimų knygos apie Vištyčio miestelio gyvenimą šimtmečių sandūroje, autorius Jokūbas Rubenšteinas (>>), kuris čia praleido pirmuosius 15 savo gyvenimo metų. 1905m. jis su tėvais emigravo į Ameriką.

>> **1896m.** Vištytyje buvo kilęs gaisras.

>> **1897m.** (1887m.) miestelyje surašyti 2468 gyventojai iš kurių trečdalis (799) buvo žydai, tačiau nėra žinių ar šie duomenys tikslūs, nes kituose Lietuvos miestuose ir miesteliuose, kaip nustatyta, jie buvo sumažinti.

>> **1897m.** Vištytyje kartu [aplinkiniais kaimais] gyveno 3995 gyventojai.

>> **1897m.** Seinų vyskupas J. Oleka bažnyčią pakonsekravo Švč. Trejybės garbei.

>> **1900m.** Vištytį nustelbia sparčiai augantis Kybartų miestelis, pro kurį nutiesiamas geležinkelis, jungiąs Vokietiją ir Rusiją (Sankt Peterburgas - Berlynas). Žymi dalis Vištyčio gyventojų, net 31%, emigruoja į Ameriką ir Prūsiją.

>> **1900m.** Vištytyje vėl atidaryta mokykla.

>> **1901m. rugpjūtyje** Vištytyje buvo didelis gaisras, per kurį sudegė 180 namų - daugiau nei pusė Vištyčio miestelio. Uždraudžiama statyti šiaudinius ir skiedrinius namų stogus. Tai galutinai nusmukdė Vištyčio miestelį, nes daugelis prekybinių ir amatininkų neatstatė savo namų ir sodybų, o atsiėmę draudimą, išvyko į kitus miestus bei miestelius ar emigravo.

>> **1901m. rugsėjo 23 d.** Vokietijos kaizeris Vilhelmas II (>>), medžiojęs Romintos girioje (Rominter Heide) (>>) (>>) (>>)

netoli sienos su savo palydovais atvyksta į gaisro nuniokotą Vištytį. Pamatęs skaudų, širdį veriantį vaizdą, jis atsilanko pas kleboną ir suteikia 10 000 markių (5 000 caro) rublių paramą miestelio atstatymui. Sukvietęs visus gyventojus į centrinę miestelio aikštę, kaizeris pareiškė savo užuojautą ir pailinkėjo jiems atstatyti miestelį (>>).

Šis Kaizerio vizitas buvo plačiai aprašytas to meto Vokietijos ir Rusijos laikraščiuose. Vėliau Vilhelmui II pasisekė įtikinti Rusijos carą Nikolajų II, kad šis paskirtų Vištyčio atstatymo darbams panašią 5 000 rublių paramą. Taip pat Vilhelmas II tarpininkavo, kad būtų sumažinti maito mokesčiai įvežamoms iš Vokietijos statybinėms medžiagoms, skirtoms Vištyčio atstatymui.

>> **1905m.** Vištytyje kilo gaisras.

>> **1907 m.** Vištytyje įsikūrė "Žiburio" draugijos skyrius, kurio pirmininku buvo kunigas J. Krokininkas.

>> **1909m.** Vištytyje veikia vartotojų kooperatyvas, "Žiburio" draugijos skyrius, taupomoji-skolinamoji kasa, yra ugniagesių komanda, statomas audimo fabrikėlis.

>> **1909m.** bažnyčioje apeigos vyksta ir lietuvių kalba.

>> **1909 m.** lietuviams prašant, Seinų vyskupijos administratorius nustato tokią pamaldų Vištyčio bažnyčioje tvarką, pagal kurią pamaldos tris sekmadienius vyksta lietuvių ir vieną sekmadienį lenkų kalbomis.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> **1910m. balandžio 3 d.** sulenkėję miestelėnai trukdė Vištyčio gyventojams giedoti lietuviškai ir sukėlė muštynes.

>> **1912m.** bbaigiami paskutiniai katalikų bažnyčios rekonstrukcijos darbai, pradėti 1885m.

>> **Iki 1914m.** veikė apie 1900m. vėl atidaryta mokykla, kurioje pamokos vyko rusų ir vokiečių kalbomis.

>> **1912 (1913)m.** pradėjo veikti ir žydų mokykla.

>> **1913m.** šalia Vištyčio vyksta dideli rusų kariuomenės manevrai.

>> **1914m.** Vokietijos kariuomenės žvalgybos duomenimis miesteliu pavadintame Vištytyje konstatuota buvus 2558 gyventojus (600 žydų), dvi bažnyčias, valsčiaus valdybą, paštą ir telegrafą, muitinę, pasienio įgulą, vaistinę, taupomąją kasą.

>> **1915m.** Vištytis, po karo veikslių pusiau sudegintas, buvo užimtas vokiečių kariuomenės.

>> **1914 ar 1915m.** pirmojo pasaulinio karo pradžioje Vištyčio miestelis vėl degė. Apie gaisro nuostolius konkrečių duomenų nėra.

>> **1915 m.** vokiečių okupuotame Vištytyje veikė vokiečių mokykla.

>> **1915m.** vokiečių generolas vildamasis Vištytyje įsikurti dvarą, miesto turgaus aikštėje pastato akmeninį obeliską, o visą aikštę apsošina medžiais.

>> **1915m.** pro Vištytį iš Prūsijos link Kalvarijos vokiečių belaisviai rusai nutiesia siaurą geležinkelį ("siauruka") (>>), skirtą medienai ir kitiems kroviniams iš Lietuvos į Vokietiją gabenti. Geležinkelis išardomas apie 1917 (1918)m.

>> **1916 m. sausio 20 (7) d.** Jaroslavyje (Rusija) mirė garsus suvalkietis, įžymus filologas, pedagogas, knygnešys, aktyvus tautinio atgimimo Suvalkijoje ir Lietuvoje žadintojas Petras Kriaučiūnas (>>). Palaidojimo vieta nežinoma. Gimė 1850m. rugsėjo mėn. 16 d. Papečių k. (dabar Rečiūnų k.), Vištyčio a., Vilkaviškio r.

>> **1918m.** kuriantis nepriklausomai Lietuvai, Vištytį užvaldo Lenkija.

>> **1918m.** atidaryta lietuvių mokykla.

>> **1919-1920m.** veikė choras, kuriam vadovavo Andrius Duobaitis (>>).

>> **1918 02 16** paskelbus atkurtą Lietuvos Nepriklausomybę, vietos gyventojai nesutarė - priklausyti Lietuvai ar Lenkijai.

>> **1920m. kovo 27d.** apie 2000 žmonių minia, susirinkusi turgaus aikštėje ir pasisakiusi už tai, kad miestelis liktų Lietuvai, buvo apšaudyta Vištytį užėmusios lenkų kariuomenės.

>> **1920m. kovo 29d.** Lietuvos vyriausybę pasiekia Vištyčio gyventojų prašymas su 744 parašais išvaduoti juos iš lenkų valdžios - nuo lenkų ir bado. Vištyčio miestelis pereina į Lietuvos pavaldumą.

>> **1921m.** mokykla pertvarkyta į progimnaziją (buvo iki 1928m.).

>> **1921m.** viduryje, pasibaigus nepriklausomybės kovoms, Vištytyje galutinai įsitvirtino

nepriklausomos Lietuvos valdžia.

>> **1921m.** ant obelisko miestelio aikštės centre (dabar Vytauto Didžiojo paminklas (>>) (>>)) buvo pastatytas bronzuoto gipso biustas, erelio vietoje iškaltas Vytis, žemiau padarytas užrašas "Lietuvos nepriklausomybės atkovojo atminimui", buvo pritvirtinti nišoje, prie rytinės plokštumos Jono Basanavičiaus ir prie vakarinės plokštumos - Antano Smetonos bareljefiniai portretai.

>> **1921m. rugpjūčio 21 d.** įvykusiose Vytauto Didžiojo paminklo atidengimo ir šventinimo iškilmėse dalyvavo Lietuvos prezidentas Antanas Smetona (>>).

>> **1923m.** surašant Lietuvos gyventojus, Vištyčio valsčius apjungia 17 kaimų su 546 ūkiais ir 3 907 gyventojus. Pačiame Vištytyšio miestelyje buvo 177 sodybos ir 1295 žmonės. Miestelis buvo pasklidęs didelėje teritorijoje, sudarė dvi kompaktiškesnes statinių grupes - aplink senąją turgaus aikštę (>>) ir naujoje dalyje.

>> **1923m.** prie evangelikų-liuteronų bažnyčios buvo kuriasi savotiškas vokiečių priemiestis su Flinderio krautuve ir dirbtuvėmis. Miestelyje gyveno kelios žvejų šeimos (>>), tačiau Lietuvos-Vokietijos sienai

(>>)

ežeru einant visai prie pat miestelio, didžioji ežero dalis priklausė Vokietijai.

>> **1923m.** Vištytyje buvo nemaža amatininkų: vilnų karšėjų, laikrodininkų, siuvėjų, račių, mėsinių, batsiuvių, šerių apdirbėjų. Vištytyje dirbo 2 kirpyklos, 2 šaltkalvių dirbtuvės, motorinis Kanapkio malūnas (>>), 6 kepyklos. Miestelyje prekiaavo keliasdešimt krautuvių, o į Vištyčio turgus ir prekymečius atvykdavo pirklių iš Vokietijos ir Lenkijos.

>> **1924m.** įkuriamas pučiamųjų instrumentų orkestras, veikia bibliotekėlė.

>> **1924m.** nelikus stačiatikių miestelyje, provoslavų cerkvė kurį laiką stovėjo nenaudojama. Cerkvės pastatas buvo aprašytas ir pasiūlytas nugriauti. Tai padaryta iki 1927m. (>>).

>> **1924 m. kovo 28 d.** Vištyčio valsčiaus tarybos pirmininko B. Grigaičio iniciatyva buvo sušaukta visuotinė valsčiaus sueiga, kuri svarstė pašto ir geležinkelio reikalus. Šio susirinkimo metu vienbalsiai buvo nutarta prašyti valdžios Vištyčio siarąjį geležinkelį atgaivinti, nes dar buvo nespėta išvežti 12 kilometrų bėgių. Tačiau geležinkeliukas taip ir nebuvo atgaivintas...

>> **1925m.** baigiamas statyti Vištyčio vėjo malūnas (>>) (Kanapkio malūnas), įkuriama pieninė ir nedidelis kredito bankelis (>>).

>> **1927m.** galutinai nugriaunama Vištyčio provoslavų cerkvė, stovėjusi ant ežero kranto Dariaus ir Girėno gatvėje (>>).

>> **1927m.** obeliskas miesto centre panaudojamas Nepriklausomybės paminklo atstatymui (>>). An
t vokiečių pastatyto medžiais apsodintoje turgaus aikštėje akmeninio obelisko užkeltas gipsinis Vytauto Didžiojo biustas, o panaikinus obelisko šiaurės pusėje granite iškaltą erelį, šonuose įrengti Vyties, J. Basanavičiaus ir A.Smetonos bareljefai.

>> **1928m.** pasirašyta "Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Valstybės sutartis sienos dalykams sutvarkyti". Sienos su Vokietijos valdomu Karaliaučiaus kraštu linija kartojo 1908-1912 m. (>>)

Prūsijos ir Rusijos valstybių sieną. Lietuvos valstybei priklausė tik maža šiaurinė ežero dalis ties Vištyčio miesteliu, tačiau be teisės žvejoti ežere. Sutarties 37 punktą teigė, kad "Lietuvos kranto palei Vištyčio ežerą gyventojai turi teisę sienos ruože tarp sienos stulpų Nr.149 ir Nr.150 savo ūkio reikalams naudotis vandeniu nuo saulėtekio ligi saulėlydžio, o reikalui esant ir naktį". Per sovietmetį Vištyčio ežero siena išliko nepakitusi ir A. Sniečkaus Lietuva valdė vos 39,8 ha, t.y. 2,2% ežero ploto.

>> **Iki 1934 m.** per sieną laisvai vaikščiojo ir vokiečiai, ir lietuviai, tai vyko aktyvi spirito kontrabanda, o apylinkėje veikė daug nelegalių smuklių.

>> **1934m. sausio mėn.7 d.** Niujorke (JAV) mirė knygnešys Petras Mikolainis (>>) (>>), gimęs 1868 m. gegužės mėnesio 26 d. Vištyčio a., Vilkaviškio r., Čižiškių kaime.

>> **1936m.** Vištyčio Romos katalikų parapija apjungė 2 493 katalikus.

>> **1937m.** įkuriamas valstybinės bibliotekos Vištyčio skyrius, veikia šiaulių ir kitos visuomeninės organizacijos.

>> **1937-1939m.** parengtas Bažnyčios gatvės sutvarkymo projektas (Vilkaviškio apskrities inžinierius A. Maželis), pagal kurį numatyta panaikinti transportui nepatogų gatvės posūkį ties bažnyčia, paplatinti važiuojamąją dalį.

>> **1940m.** miestelyje gyveno apie 1500 gyventojų, Vištyčio bažnyčios parapijai priklauso 2 500 parapijiečių.

>> **1940m. birželio 15 d.** miestelio gyventojas Monasovas paminklą nuniokojo - nuvertė biustą ir nuplėšė Smetonos bareljefą (paminklas atkurtas "Sąjūdžio" 1989m. (>>))

>> **1940m. birželio 15 d.** miestelio gyventojas Monasovas paminklą nuniokojo - nuvertė biustą ir nuplėšė Smetonos bareljefą (paminklas atkurtas "Sąjūdžio" 1989m. (>>))

>> **1940m.** Raudonoji armija, peržengus Lietuvos sieną ir įžengusi į Vištytį, išniekina Nepriklausomybės (Vytauto) paminklą (>>) - nuverčiamas ir sunaikinamas bronzinis Vytauto Didžiojo biustas, nuplėšiamas A. Smetonos bareljefas (>>).

>> **1940m.** Vištytyje naujai įsteigiama biblioteka.

>> **1940m.** pabaigoje nacionalizuota keletas didesnių krautuvių ir namų, amatininkai suvartyti į arteles.

>> **1941 m.** pradžioje iš miestelio repatrijavus daugumai čia gyvenusių vokiečių, Vištytyje ženkliai sumažėjo gyventojų skaičius.

>> **1941 06 14** rusai okupantai suima ir ištremia į Rusiją keletą Vištyčio mokytojų. Iš vietos įstaigų atleidžiami jų manymu nepatikimi tarnautojai.

>> **1941m.** vokiečių slaptoji policija suima Vištyčio kleboną Jurgį Prancevičių ir įkalina jį Dachau koncentracijos stovykloje. Prasidėjus II pasauliniam karui, daugelis vokiečių repatriuoja į Vokietiją.

>> **1941 06 22** vokiečių artilerija apšaudė Vištytį, apgriaunama šiaurinė Vištyčio miestelio dalis ir Švč. Trejybės bažnyčia. Žūsta nemažai miestelio gyventojų. Sovietų pasienio kariuomenės dalinys buvo sumuštas. Vermachtui užėmus miestelį, jau pirmąją karo dieną sušaudyta 12 žmonių.

>> **1941 07 14** ant Ilgojo kalno, prie Kanapkio malūno (>>) vokiečiai sušaudė 222 žydų tautybės gyventojus (>>), tame tarpe 80 sovietinės vietos valdžios, partijos aktyvistų ir komjaunimo veikėjų (>>).

>> **1941 09 09** nužudyti miestelio žydai. Iš viso tuo metu Vištytis neteko apie 220 žmonių. Grįžę iš Vokietijos miestelio repatriantai atgavo savo ankstesnes sodybas.

>> **1944m.** vokiečiams traukiantis, per mūšius su juos persekiojusios Raudonosios armijos daliniais dalis Vištyčio sudegė, vėl, kaip ir 1941m., nukentėjo bažnyčia.

>> **1944 10 18 12.00 val.** 36-o gvardijos korpuso vadas generolas E. V. Rižikovas į mūšį metė 58-ą šaulių pulką, kuris 1944m. spalio 18 d. 12.00 val. ir užėmė Vištytį.

[>> **1944 10 22** miestelį užėmė Raudonosios armijos 157-oji šaulių divizija, kuriai vadavo pulkininkas Nikolajus Kusakinas [?].]

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> **1944 gruodžio 5d.** sudarytas Vištyčio valsčiaus vykdomasis komitetas iš 7 narių. Pirmininku išrinktas Stasys Juodišius.

>> **1944 gruodžio 6d.** Vištyčio valsčiuje sudarytos 5 apylinkės - Vištyčio, Vištyčio laukų, Pavištyčio, Totorkiemio ir Pakalnių.

>> **1945m. spalio 1d.** įkuriama progimnazija (>>), veikusi 1945-1949m.

>> **1945 sausio 18d.** svarstyta dėl kūlokų sabotavimo ir nutarta visus kūlokus atiduoti teismui.

>> **1945 birželio 24d.** Vištyčio valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininku paskiriamas karo veteranas Vincas Čemerka.

>> **1945m.** įkurtas pieno kooperatyvas.

>> **1945m.** pradeda veikti mašinų ir arklių nuomos punktas, kuris veikė iki 1947m.

>> **1945m.** Vištytis teuzėmė apie 20 procentų XIX a. viduryje buvusio ploto (pagal Raudonosios armijos generalinio štabo žemėlapyje pateiktą miestelio schemą).

>> **1948 sausio 30d.** posėdžiavo Vištyčio valsčiaus darbo žmonių deputatų taryba, į kurią buvo išrinkti 25 nariai. Pirmininku išrinktas Vitas Krapas.

>> **1948m.** Vištytyje įsteigtas kolūkis.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> **1948m.** Vištytyje įsteigti kultūros namai.

>> **1949 balandžio 20d.** Vykdomojo komiteto posėdyje nutarta iki 1949m. gegužės 1d. Vištyčio apylinkėje suorganizuoti viso 4 kolektyvinius ūkius.

>> **1949m.** Įkuriama septynmetė mokykla, veikusi 1949-1955m.

>> **1950m.** Vištyčio apylinkė jau vadinosi Kybartų rajono Vištyčio apylinkė.

>> **1950 gruodžio 28d.** Vištyčio valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininku išrinktas Vincas Ragaišis.

>> **1950 m.** Vištytyje atidaryta vaistinė.

>> **1955m.** Vištytyje pradeda veikti ligoninė.

>> **1955m.** Vištytyje įkuriama vidurinė mokykla (>>), kurioje mokosi 200 mokinių ir yra 11 klasių.

>> **1958m.** išleidžiama pirmoji Vištyčio vidurinės mokyklos abiturientų laida - 14 jaunuolių.

>> **1959m.** miestelyje surašyti tik 607 gyventojai. Vėliau Vištytis tapo apylinkės centru ir centrine tarybinio ūkio ("sovchozo") gyvenvieta.

>> **1963m.** liepos 25 d. Vištyčio miestelyje gimė V.K.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> **1964m.** sukuriamas mokyklos pučiamųjų instrumentų orkestras, suburiami net du chorai - spaliukų ir mergaičių. Iki 1977 metų jiems vadovavo mokytojas S. Rugienius.

>> **1964m.** Didysis Vištyčio akmuo (>>) paskelbiamas gamtos paminklu (pradinio apsaugos statuso paskelbimas).

>> **1966m.** miestelyje pradeda veikti naujai pastatyta vaistinė, 8 butų namas, buitinio aptarnavimo paviljonas, įruoštos patalpos ryšių skyriui (paštui) ir vykdomajam komitetui.

>> **1968m.** pagal autorės N. Urbonienės projektą naujas sodybas numatyta koncentruoti tik iki 1820-1824m. apstatytame plote, kitą ankstesnio miestelio dalį laikant neperspektyvia statybai (>>> pav.).
Projekte nenumatyta atkurti viso senosios miesto dalies gatvių tinklo, tačiau iš esmės laikytasi iki XVI a. pabaigos susidariusių gatvių trasų.

>> **1970m.** pastatytas naujas 480 vietų vidurinės mokyklos (>>) pastatas.

>> 1970m. Vištyčio vidurinėje mokykloje mokėsi 778 mokiniai.

>> 1970m. Vištytyje gyvena 728 gyventojai.

>> 1972m. Didysis Vištyčio akmuo (>>) paskelbiamas archeologijos paminklu.

>> 1975m. Vištyčio ežeras (>>) ir Romintos upė (>>) paskelbiami ypatingai saugomais gamtos paminklais, kaip objektai, turintys didelę gamtinę, istorinę ir mokslinę-tiriamąją reikšmę.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> 1978m. išremontuojama ir išdažoma Vištyčio bažnyčia.

>> 1979m. Vištytyje gyvena 751 gyventojas.

>> 1979m. mokykloje mokėsi 751 mokiniai.

>> 1986m. Vištytyje gyveno 602 gyventojai.

>> 1989 m. atstatytas Nepriklausomybės (Vytauto Didžiojo) paminklas - bronzinis Vytauto biustas ir ankstesnieji bareljefai, pro aikštę ir bažnyčią į šiaurę einanti pagrindinė gatvė pavadinta Vytauto vardu.

>> 1990m. Vištytis švenčia 420 metų įkūrimo jubiliejų (>>), pastatomas paminklas Vištyčio miestui (>>).

>> 1990m. rudenį miestelio centre pastatytas stogastulpis (>>), kurio rodyklės tarsi rankos nurodo kryptis ir atstumus į kaimynines valstybes, į Mažąją Lietuvą: Tilžę, Gumbinę, Tolminkiemį, Karaliaučių, iš kur atėjo pirmasis lietuviškas žodis, žvelgia sviesos nešėjas - knygnešys.

>> 1990m. atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, miestelyje ima ryškėti socialinio-ekonominio pobūdžio permainos.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> 1992m. įkuriamas 10.100 ha ploto Vištyčio regioninis parkas (>>).

>> 1993m. Pavištytyje atidengtas naujai atstatytas paminklas kovotojams už Lietuvos laisvę (>>).

>> 1994m. prie Vištyčio ežero, Kaliningrado srities pusėje Raudonojo miško (Rominter Heiden (>>)) teritorijoje įkurtas kompleksinis valstybinis gamtos draustinis. 1998m. draustiniui suteiktas ekologinio draustinio statusas.

>> 1995m. atlikus tyrimus (architektas A. Kubilius) konstatuota, kad miestelyje yra urbanistikos architektūros vertybių Vištytis priskiriamas savivaldybių reikšmės kultūros vertybių rangui.

>> 1995m. mokytoja B. Mardosaitė (>>) įkuria Vištyčio P. Kriaučiūno vidurinės mokyklos kraštotyros muziejų (>>).

>> 1997m. spalio 24d. tarp Lietuvos ir Rusijos Maskvoje pasirašomas sienos, kuri eina per Vištyčio ežerą (>>), sutartis ("Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos sutartis dėl Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos") (>>), tačiau Rusijos Dūma šios sutarties neratifikuoja.

>> 1997m. Didžiojo akmens garbei Vištyčio centre pastatyta skulptūra (>>), sukurta pagal akmens atsiradimo legendą, simbolizuojančią gėrio pergalę prieš blogį. Šios skulptūros autorius A. Sakalauskas.

>> 1998m. iš Vištyčio kilusių vokiečių pastangomis ir lėšomis atstatyta ir atšventinta Evangelikų - liuteronų bažnyčia (>>) - sovietmečiu buvusios dirbtuvės.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> 1998m. mokykloje įkurtas pasižymintis aktyvia veikla Valančiukų būrelis (vadovas mokytojas V. Gaidys).

>> 1999m. Vištyčio vidurinei mokyklai (>>) suteikiamas įžymaus suvalkiečio Petro Kriaučiuo (>>) vardas.

>> 1998m. valstybiniam Vištyčio gamtos draustiniui (>>) Kaliningrado srityje suteiktas ekologinio draustinio statusas.

>> 1999 balandžio 8d. Lietuvos heraldikos komisija aprobuoja Vištyčio herbo etaloną (>>), kurį sukūrė dailininkas vištytietis Broniaus Leonavičius (>>).

>> 1999 05 03 LR prezidentas Valdas Adamkus savo dekretu (>>) patvirtina Vištyčio herbą (>>).

>> 2000m. Didysis Vištyčio akmuo paskelbiamas respublikinės reikšmės geologijos paminklu.

>> **2000 m. kovo 30 d.** Vištyčio vidurinei mokyklai suteiktas Petro Kriaučiuo vardas

>> 2000m. birželio 13d. Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus lankėsi Vištytyje ir Kybartuose (>>). Vištyčio miesto aikštėje Prezidentas kalbėjosi su gyventojais švietimo, pensijų išmokėjimo, sveikatos apsaugos sistemos klausimais. Vištyčiokai pabrėžė, kad sunkiai sprendžiama žemės gražinimo problema.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> 2001m. tarptautiniame pučiamųjų instrumentų orkestrų festivalyje-konkurse "Panevėžio garsas 2001" Vištyčio mokyklos pučiamųjų instrumentų orkestras laimėjo trečiąją vietą (vadovas-Saulius Mickevičius).

>> 2002m. Dzūkijos regioninėje mokyklos muziejų apžiūroje Vištyčio mokyklos muziejus (vedėja B. Mardosaitė) laimėjo pirmąją vietą ir buvo apdovanotas pirmojo laipsnio diplomu.

>> 2002m. mokykloje mokėsi 267 mokiniai, dirbo 29 mokytojai.

>> 2003m. Vištytyje gyveno 575 gyventojai. Vištytis yra seniūnijos, kuriai priklauso 22 kaimai, centras. Vištyčio seniūnijoje (>>) gyvena 1 484 gyventojai.

>> 2003m. ratifikuota "Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos sutartis dėl Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos". Pagal minėtą sutartį Lietuvos valstybė dabar turės 543,7 (525) ha, t.y 30,4% (31.6%) Vištyčio ežero (>>).

>> 2003m. gegužės 5d. Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas lankėsi Vištytyje (>>). Vištytyje Prezidentas kalbėjosi su vietos gyventojais Vytauto Didžiojo aikštėje. R. Paksas apsilankė ir Vištyčio regioniniame parke bei prie Lenkijos Respublikos - Varteliuose. Čia jis kalbėjosi su pasienio pareigūnais, domėjosi planuojamos statyti perėjos į Lenkiją Varteliuose perspektyvomis.

>> 2003m. gegužės 24d. sukurta kurti svetainė apie Vištytį - <http://www.vistytis.ten.lt/>.

>> 2004m. balandžio mėn. Vištytyje uždarytas pasienio praleidimo punktas tarp Lietuvos ir Rusijos Kaliningrado srities. Lietuvai gražinta 1.5 ha teritorijos plotas su trimis lietuvių sodybomis. Lietuva įsipareigojo gražinti Rusijai tokio pat ploto teritoriją kitoje Rusijai priimtinoje pasienio vietoje.

Vištyčio metraštis

Parašė

Sekmadienis, 22 Kovas 2009 05:49 - Atnaujinta Penktadienis, 15 Gegužė 2009 17:49

>> 2006m. birželio 1d. Vištytyje pastatyta ir atidaryta nauja pasienio užkarda